

PIETŲ AMERIKOS

LIEUVIS

REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ADRESAS
Rua dos Andradas Nr. 44. 2° andar.
Laiškams: São Paulo; Caixa Postal 3902.

JORNAL LITHUANO

Leidžia: LIETUVIŲ LITERATŲ GRUPE
Atsakomasis redaktorius LIUDAS VALIUKAS
Redaktoriaus pavaduotojas BRONIUS JODELIS

II METAI

São Paulo, 1929 m. SAUSIO mėn. 6 diena (sekmadienis)

1 (51) Nr.

Prenumeratos kaina: Brazilijoje ir kitose P. Amerikos valstybėse metams 16\$000; pusmečiui 8\$000; 3 mėn. 4\$000. Lietuvoje ir kitose šalyse: metams 3 doleriai; pusmečiui 1 doler. 50 cent; 3 mėn. 75 cent. Prenumeratos pinigus galima siųsti įvertintais laiškais. (Com valor) Atskiro numerio kaina 300 reistų

Brangūs Tautiečiai!

Žengiant į antrus «P. A. L.» gyvavimo metus, ir pradant antrą numerio pusimtį, nors trumpai apsisakome ties klausimu, kokia užduotis spaudos išsivystęje, ir kuriais atvejais išsivystę spauda yra naudinga, tarndama grūnui kultūriniai ekonominiam išsivystimui. Gerovės pamatas — visados buvo yra ir bus — vienybė solidarumas. Apart to gerovė sunkiai atsiekiami esant žemai gerovės siekiančiam sluoksniui — kultūrai. Gyvenimas, kaip pavieniais menu, taip organizaciu ir valstybių — yra nuolatinė kova už buvį, kova dėl progreso, kova dėl geresnės ateities. Mes žinome pasaulyje daug šalių su įvairiomis valdžios formomis ir struktūromis. Nuodugniau išsivystę — visose pasaulio šalyse gyvenimas, ir tariamoji gerovė yra labai vienoda. Visur yra prabanga ir skurdas, visur yra turtuoliai ir biednuomenė. I šį klausimą nesigilinsime, nes savo disputais nei sau nei kitiems naudose nepadarysime.

Turint omeny žmonijos gerovės klausimą, mes aiškiai koks tantuojame kad tik ten daugiau gerovės pasireiškia, tik ten daugiau žmonėms gyvenasi kur tauta ar valstybė yra kultūringesnė. Ten kur valstyė arba tauta kultūringa, visomet ji lengviau moka kovoti su kasdieniniais vargais, moka geriau ir pasekmingiau kovoti su pačiu gyvenimu ir jo statomomis klūtinis.

Mūsu tėvynė, geografinė ir geologinė padėtimi prilygsta Danijai, Belgijai, beveik Olandijai. Šios paminėtos Europos valstybės savo gyvenimo sutvarkimu skaitomos pavyzdgingiausiomis, — gi mūsų Lietuva — vergo šalis. Priežastis aiškiai neabejotina. Ten gerovė žymiau išsivystusi — kur žmonės kultūroje pasiekė aukštesnio laipsnio.

Pravedęs paralelę tarp valstybės, taūtos ir svetimoje šalyje išsivystę kolonijos mes lygiai matome ta patį vaizdą.

Kultūringu tautu išsivystę kolonijos, nors jos patektų į «blogiausią» svetimas šalis — jos moka prisitaikinti prie gyvenimo aplinkybių, moka kultūringais keliais iškovoti geresnį gyvenimą. Moka šu gyvenimu ko-

Pietų Amerikos Lietuvis

Pradeda tarnauti Brazilijos lietuvių visuomenei ANTRUS METUS

BR. JODELIS
«P. A. L.» Redaktoriaus pavaduotojas.

L. VALIUKAS
«P. A. L.» Redaktorius

J. JANUŠKIS
Energingas visuomenės veikėjas laikraščio bendradarbis

V. STANKEVIČIUS
laikraščio bendradarbis

voti ir laimėti. Išsivystę svetimoje šalyje norėdami ekonominiai susitvarkyti norėdami iškovoti geresnę padėtį — norėdami ingvendentinti tiesioginį emigravimo užduotį. — turi pasiduoti neišviniam likimui Beabejo pasidavus neišviniam likimui — neiški ir ateitis. Labai lengvai palaidi iskreike svetimtaučiai svetimoje šalyje dingsta be pėdsaku, dingsta beprasmes. Kad ta visa išvengti išsivystę atskiru tautu ateviai paprastai neatideliuojant organizuojasi. Laikosi vienybėje, pasilieka savo tarpe solidarūs, kaip geros šeimos išauklėti broliai, — vienos šeimos vaikai. Taip bent svetimoje šalyje užsilaiko kultūringu šaliu, susipratusiu tautu ateviai Deja, lietuviai tokiu kultūringu taisykliu, tokiu teisingu dėsniu nesilaiko.

Mums gėda, mums svetimtaučiu akyse didelė sarmata prieš save ir prieš juos. Menualatos skundžiamės, mes nuolatos nepatenkinti, Mums bloga Ar teisingai mes nusiskundžiame? Kaltiname dažniausiai tik kitus didžios savo šeimos palaidumą užmiršdami. Mes lietuvių organizuotis nemokame. Mes per 3 «nepriklausomo» Brazili-

joje gyvenimo metus nesugebėjome sudaryti rimto mūsų išsivystę centro. Nuo tokio rimtai sutvarkyto centro išsivystę nebuvo — pasekmės ir yra tos kad mūsų kolonija klaidžioja patamsese neapsakomai demoralizavosi ir ateities nemato geresnės. Rimtą kultūrinį darbą varo laikraštis. Jis stovi išsivystę gerovės sargyboje. Su «P. A. L.»

redakcija bendradarbiauja geras buri rimtai gyvenima pažįstančiu geros valios tautiečių. Mūsų laikraštis nesikišdamas į politiką, nesiekia nevykdomu svajonių, nuolatos skelbia ir ateityje skelbs ta patį teisingą oedlsį. Mes be vienybės, be solidarumo dingsime be pėdsaku, mes nesulauksime švieses nės ateities, mes gyvenimo kovoje beprasmei pralaimėsime tuo metu kada mūsų išsivystę kolegus, kitataučiai kultūringais keliais eidami progresuos ir su panieka į mus žiūrės kaip į tamsius nekultūringus gaivalus.

«Pietų Amerikos Lietuvis» užduotis tarnauti visuomenės gerovei. Jis («P. A. L.») nuolatos kviečia susipratusios mūsų kolonijos atstovus prisidėti prie bendro kultūrinio darbo, kviečia visus draugus ir priešus be pažiuros skirtumu, dėtis į bendrą šeimą, kurti vieningą Lietuvos žemės išsivystę grupę.

Viskas, kas yra kilnu kultūringa ir išsivystę gerovei naudinga, prašome nešti — siusti, — mielu noru talpinsi.

«P. A. L.» kviečia visus vienybės kaip tik tuo metu, kada São Paulo m. kaip didžiausiam lietuvių Brazilijoje centre vyrauja

pilniausias mūsų taip skaitlingos šeimos išsikrikimas.

Burelis susipratusiu lietuvių nepailstamai dirba sužėlėsiams ir piktžolėmis apaugusiam dirvone darbas nelengvas, kviečiami talkininkai. Juo kilniam darbui talkininkų bus daugiau, juo greičiau galėsime iškilmingai švesti mūsų laimėjimą, juo greičiau ir didingiau galėsime pasauliui pasirodyti kad nors šimtmečiais slegiama, — o vistik lietuvių tauta verta garbės nes ji moka siekti aukštus idealus.

Aukščiausiai šiandiena mūsų idealas — tai susipratimas ir kultura. L.

Lietuvių spauda Brazilijoje!

Lietuviai turi ydu, bet turi ir gerų pusių. Mes žinome kad kur tik susiburia didesnės lietuvių būrelis, — jis neapseina be laikraščio.

Prisiminus knygnešų gadyne, prisiminus kovą dėl lietuviškos spaudos, prisiminus pirmutinius žiurės Amerikoje bei Rusijoje lietuviškų laikraščių užuomazgas, — mes įsitikiname kad lietuvių supranta spaudos reikalingumą. Kad lietuvių kaip naujai atgimusi iš priespaudos tauta nevisuomet moka išspaudos paimti geras pasekmes tai kitas dalykas. Bet nepasistemimas iš spaudos gerų pasekmių turi tulą ne nuo lietuvių budo priklausanti, priežastį. Lietuviai spaudą kuria greit iškarto ją palaiko bet taip pat greit ją pamiršta, bei į ją išvystę naudos neturi.

Lietuvių atevija Brazilijoje ilgai nelaukdama stvėrsi spaudos. Sunkiomis sąlygomis buvo pradėtas pirmutinis Brazilijos lietuvių laikraštis «Brazilijos Lietuvis» Kiekvienas darbas yra pasekmingas, jeigu jo pradžioje pamatas sudaromas teisingas, aiškiai suplanuotas.

Deja pirmutinis Brazilijos lietuvių laikraštis nėjo teisingu keltu, nebuvo užsibrėžęs aiškaus kelio, todėl platesnėje visuomenėje neturėjo pasisekimo — ne ilgai gyvuojant neišlaikė.

Pirmutinis Brazilijoje laikraštis nemokėjo prie platesnės (tęsinis 2 puslapy)

Tęsinys iš 1 pusl.

visuomenės prisitaikinti. Vieton kviesti lietuvius išėvius vienigon kruvon, buvo iklimpta per giliai į beprasmį politikavimą, buvo per daug išvelta į asmeninius sumetimus, neišvengta šmeižtu, ir tuo pačiu pirmas lietuviškas laikraštis Brazilijos lietuvių visuomenėn inešė vieton organizacijos — tik dezorganizacija. Pirmutinis Brazilijos lietuvių laikraštis, keleriopai keitė taktiką, jis stengėsi poziciją stiprinti, bet nuolatos liečiant asmenis, juos užgaunant, tuo pačiu nuo pradžios iki galo nebuvo to švyturiu ir židiniu, kuriuo laikraštis kaip toksai buvo užužsibriežes. Musu naujokyne sunkiai besikurinėjoje lietuvių kolonijoje nustojus galop grina del materijaliu priežaščiu ėju: «Brazilijos Lietuviai» — Susipratusi inicijatorių grupė išleido «Pietų Amerikos Lietuvį». Sunkiomis apystovomis pradėtas darbas tesiamas iki šios dienos.

«P. A. L.» nors pradžioje ir buvo užsibriežes gražius tikslus, kilnius taktikos užsimojimus — bet laikui bėgant tiek tiek buvo iš tikro kelio iškripta Mano pirmtakunas pirmutinis «P. A. L.» redaktorius, laikėsi savotiškos laikraštinės etikos kurios pasekmės aiškiai pasirodė visuomenės susikaldime.

Išėivijoje laikraščio dviasia turi visados atatikti visoms išėivijos srovėms. Musų tarpe luomų nėra. Jeigu pas atskirus žmones yra igimti arba kombinuoti skirtingi politiniai įsitikimimai, mes čia svetimose šalyje turime visi mokėti prie gyvenimo apystovų prisitaikinti.

Pirmoje eilėje vienybė. Vienybė vienos šalies ateiviu, viena ta pačia kalba kalbančiu, ir vienodus ryšius turinčiu su musų tėvynė su Lietuva. Jeigu musu tarpe butu gręžėčiausiu komunizmo, fašizmo arba kitokio irimo šalininkų — argi tokie reformų megėjai čia gali realizuoti savo idealogijas. Jokiu budu ne. Todėl toje prasmėje išėiviu laikraštis neturi jokio pamato nei reikalo ginčitis bei visuomenei teikti tos rušies nesamoningas fantazijas. Musu tikslas stovėti lietuviu vardo ir lietuviu reikalu sargyboje ant tiek, ant kiek siekiama lietuviu kolonijos gerovės.

Kaip butu beprasmei prisidėti drie vietos šalies pozicijos bei prie opozicijos, kaip butu beprasmei musų menkute išvaizda prisidėti ir bendradarbiauti su koku nors specialu internacionalu, — taip lygiai beprasmei butu laikytis Lietuvos Valdžios opozicijoje.

Su Lietuva mus visus riša daug bendru reikalų; Lietuva musu tėvynė. Musu šalies vyriausybje mums yra tiek pat gerbtina kaip ir musų Tauta, nes vyriausybė pasaulio akvaizdoje atstovauja tautą. Mes esame plačiojo pasaulio tarpe. Toi nuo savo šalies, taigi kiekvienas musų balsas, kiekvienas musų elgesys girdimas ir matomas gal kulturingesniu už mus. Taigi todėl musų spauda, kaipo Brazilijos lietuvis visuomenės atstovas laikosi tos krypties, kad savo varda, nenužeminti, siekti bendromis pajėgomis kulturiniai niai ekonominių jaimėjimu ir sulig visu išgalų jau dabar kurybiniam musų perijode rodyti žymes kulturungumo etikos ir mandagumo.

Pasirodymo S. Paulo mieste antro lietuviško laikraščio «Garsas», tenka sveikinti kaipo lietuviškos spaudos pletimasi bet krypinas į keistus kelius,

«Pietų Amerikos Lietuvio»

Redakcija ir Administracija ir nuosavios spaustuvės dalis.

anaiptol nepagirtinas. Visai bereikalingas ir nekulturingas prvardžiuojamas Lietuvos Respublikos Prezidento, speliojimas ir pranašavimas apie netinkamo busimojo Brazilijoje Konsulo (dar nežinia kada ir kas bus) užgauliojimas tikybinų jausmų talpinant antifreiginius raštus — vis tai nėra produktingas darbas. Pasekmės eina toliau. Pasirodė ir trečias lietuvių laikraštis «Sekmdienio Lapelis» kuris pirmam n-ry net pasisakė, kad jo pasirodymas surištas su «Garsos» tikybinu jausmu ižeidimais.

Tokiu tai budu, jauna Brazilijos lietuvių visuomenė, neorganizuotas, ekonominiai nesuuprėjusi, dar apytikriai nenustis-

mase iklimpsta klampynėn, iš kuriuos išsikasti i aiškesnį keityra daug sunkiau negu, kad toki kelią pasirinkti nors ir įpusėtoje, bet vistik dar darbo pradžioje.

Žurnalistinė etika visu šiandieninių São Paulo lietuviškų laikraščių pakenčiamai išlaikyta ir jei bent kuris nors iš musu laikraščių neparodys «kaprižu» anaiptol ne «P. A. L.» Brazilijos lietuviu spaūda susilauks gražių pasekmiu; vykdidama teisingus aiškius spaudos uždėvinius.

Lietuvis

paprastą lazdelę — drožiau jam i galva, nuo kurio smugio žvepris iškarto liko užmuštas.

Nors buvo nelengvas bet ligi fazendos nunešiau, kur kaip lietuviai taip ir brazilai mane pagyrė kad be ginklo sumedžiojau žvėrį.

J Šimbelis.

VOKIECIU JURININKO NUO UTYKIS INDIJOS VANDENYNE.

Vokiečių garlaiviu «Reino uola» plaukiant Indijos vandenyne su vienu jo kamandos jurininku atsitiko nepaprasta istorija. Jurininkui teko išbuti visą parą vanduny tarp ryklių. Ade-

žmogų, kuris skaniai kvepia.

Spicui keleujant toliau jura jį pradėjo pulti jūros paukščiai.

Jis, kiek galėjo, gynėsi nuo jų bet vieno, kuris atsitupė ant jo peties, ilgai negalėjo atsikratyti

Išbuvęs rykliu karalyjoje visą parą Spicas pagaliau buvo Italijos garlaivio «Liana» pastebėtas ir išgelbėtas. Jis buvo visai nustojes jėgų ir rodė nenormalumo žymes, bet paskui atsikvošėjo ir papasakojo apie savo nuotykius.

BALSAMO ST. HELENA yra geriausias visokių skausmų nu-galetojas.

«Pietų Amerikos Lietuvio» Literatų grupė.

tovėjusi turi tris savaitraščius, kuriu kiekvienas beabejo sunkokai vystosi.

Spaudos darbininku žurnalistikos pamėgimas sveikintinas dalykas, bet del tos naudos kurią Brazilijos lietuvių visuomenė iš triju laikraščių turētu paabejoti.

Pranašauti nesinori bet mes Braoilijoje su spaudos laisve galime prieiti prie tokiu klampyniu kokios kadaise budavo Lietuvoje artinantis seimu rinkimams.

Larkraštis turi vaizduoti visuomene, bet vaizduoti jos objektyviai Visuomenė gi virtusi i minia, i masę sveiku rimtu geru išdavu neduoda; taigi ir spaudos laisvė susiliejusi su

KEISTAS ŽVĖRELIS.

Ant kiek Brazilijos miškuose nepavojingi ir savotiški žvėrys, galiama suprasti iš neseniai įvykusio keisto žvėrelio su lazda nukovimo.

Gruodžio m. 17 d. eidamas nuo Nova Lithuanijos i artimiausią fazendą kely pamėčiau kažkokį šunies didumo žvėrį. Žvėrelis mane pastebėjes nuo manes nubėgo, bet vidury kelio užpakalinėmis kojomis atsistojo ir laukė.

Aš atsargiai bijodamas kad ant manęs staiga nepultu prie prisitartinau; mano «priešai» nei krutėti nepakrutėjo. Man prisitartinus 1 metro artumo, neturėdamas su savim jokio ginklo tik

no įlankoje jaunas 18 m. jurininkas Špic. pastebėjo, kad ant garlaivio stiebo tupi nepaprastai didelis paukštis. Špic norėdamas paukštį pagauti ilipo i stiebą, bet iš ten nukrito tiesiog į vandenį. Jo nelaimė garlaivio komandos nebuvo pastebėtas ir garlaivis ėjo pirmyn.

Bėsmas geras plaukėjas Špic audamė plaukti kranto link. Netoli praėjo du garlaiviai, bet žmogas juroje nepastebėjo. Užėjo naktis, o Špic plaukė toliau. Saulei tekant iš pamatė netoli ryklius raižant vandenį. Rykliai sukėsi aplink jurininką, bet jo nepuolė. Vėliau Špic pasakojo, kad, matyti, rykliams nepatikes jo kvapas. Mat, vietos čiabuviai sako, kad rykliai puola tik tą

Stebuklingai

tikrai pamatuotai ir tikriausiai irodyta BALSAMO ST. HELENA visokių skausmų gydymo įiega Pavartojus Balsamo ST. ELENA per 10 minutu zmogus pajaučia skausmu palengvejima. BALSAMO ST. ELENA parduodamas visose viastinese.

Tautietii. jau laikas užsiprenumeruoti 1929 metams populiriskiausj savaitrašči

«PIETU AMERIKOS LIETUVI»

Brazilijos Nepriklausomybės paskelbimo paveikslas kuris randasi didžiuoliame São Paulo Muziejuje. Tas pats paveikslas milžiniško dydžio yra bronzoje iškalta Nekriklausomybės paminklo fasadoje Ypirangoje São Paulo.

(tesinys iš 4 pusl.)

kai: vienas alaus fabrikas «Atlantika» ir antras geležies fabrikas B. Miller Cia, kuriuose dirba bent po 200 darbininkų, yra dar keletas dirbtuvėlių, kaip antai lentpiuvėlės, degtukų fabrikas, arbatos fabrikas, bet čia dirba tik po 5 — 10 darbinink. Vidutiniai apmokama darbininkams kaip vadinamuose, stambesniuose fabrikuose, taip ir mažesnėse dirbtuvėlėse po 700 reisų į valaną. Padirbėjus po keletą mėnesių prideda po 10, 30, 50 reisų valandai.

Viešuose darbuose galima gauti darbo bet taip pat menkas atlyginimas, bet ir tą išdirbus mėnesį reikia laukti pagamto viena arba du mėnesių.

Bendrai imant Curityboje darbininkų gyvenimas yra neigiamas — blogas.

J. Jankauskas.

— Lietuviu padėtis Bebeduro — Monte Azul apylinkėse. Apie šias vietas išimtinai kavos yra gana daug ir lietuvių, bet visi kaž kaip susnude. Jaunimas daugiausiai rupinasi tik pašokimais ir pagėrimais. Užsimeik kuriam apie laikraščius, tai vienintėlis atsakymas: «kokia nauda iš to?». Nauda labai didelė. Kiekvienas kuris skaitys laikraštį, tik paskiau supras jo naudą. Be laikraščio žmogus neturi platesnio akiračio mūsų gyvenime. Be to, dažnai įpuola į alkoholio klampynes, pav.: Kalėdų šventės čia labai puikiai praleidžiamos: virur garafonai ir stikliukai.

Gėda mums buti tokiais girtuokliais. Juk to vaisiai: skolos darbingumo sumažėjimas ir kit. Iš to vėliau kyla konfliktai su fazendieriais ir bėgimai iš fazendų. Nuortoliai aišku tik mūsų. O imkimės rimtai švietimosi darbo, dirbkime pastoviai, o skurdas apleis musu bakužes.

J. G.

— Tragingos Kalėdos. Šeštadienį, t. y. 25 d. gruodžio, pirmąją dieną Kalėdų. tragingai baigė savo gyvenimą, vokiečių

gyv., fazendoje «S. Paulo» P. Tantz žmona. Vakare, apie 6 v. kada jis išėjo iš kambario pašer ti kiaules, jo ligota žmona pralaužė dėžę kur buvo brauningas ir nusišovė. Prieš tai jau ji kalbėjusi su vyru apie mirtį, bet jis ją ramino.

Priežastis, nuolatinis sirguliuavimas ir vargingas gyvenimas P. Tantz taip pat norėjo nusišauti, bet kaimynai jį nunginklavo.

Liko vyras, kiek kurčias, su mažais vaikučiais dideliu varge.

J. G.

BALSAMO ST. HELENA yra geriausias visokių skausmų nugaletojas.

AR TAI RIMTAS VISUOMENINIS DARBAS?

16-tas «Garso» numeris pranašauja, kad naujus metus pradėdant São Paulo m. žada pasirodyti ketvirtas lietuviškas laikraštis. Laikraštis žada leisti tulos žemių bei laivakorėjų paravinėjimo agentūros savininkai. Atrodo labai keista, kad mūsų visuomenės «šulai» laikraščio leidimą glaudžiai riša su biznio sumetimais. Laikraščio uždavinys savo valstybėje turi kitoki uždavinį, ten laikraščiu pagelba sutraukiami politiniai šalininkai valdžios bei pojitikos laimėjimams atsiekti. Laikraščio išleidimas išvėjų kolonijoj privalo turėti visai kitoki uždavinį. Čia laikraščio uždavinys turi būti taikomas visai išvėybės kolonijai, turint omeny kolonijū bendrus reikalus, anaipol neleis ti laikraštis kuris butu irankiu tulos agentūros, arba asmenų grupės, kurie pasinaudodami esamąja plačia Brazilijos lietuviu kolonija, leistu laikraštį specialiai tik tam tikslui, kad plačiau išreklamavus savo biznio reikalus.

«Garso» pranešime sakoma, kad naujas laikraštis žada eiti 8 puslapiu. Tokio laikraščio išleidimas ir išlaikymas bran-

giai atsieitų—todėl tokiam laikraščiu lėšų vargiai kas gali suteikti neturėdamos išanksto samoningo vienpusiško materjalo išruokavimo. Materjalistas buti galima, bet specialiaus bizniško laikraščio išleidimu jug samoningai butu klaidinama visuomenė, kuria laikraščio pagalba norima žvejoti atskiru žmonių bizniško bučiun.

Nevisai sveiku keliu ejo anksčiau ir «P. A. L.» bet pastaruojū laiku jam pasiliuosavuo visiško žmonių interesų, jo nuo 1929 m. pradžios uždavinys tik grintai kultūriniai visuomenės. Šia proga naudojantis «P. A. L.» praneša gerbiamajai visuomenei kad labai klaidingai skleidžiami visuomenėje gandai rišant p. Kiršteino su «P. A. L.» p. Kiršteinui tenka tik padėkuot kad taip sunku laikraščio leidimo metu padėjo lietuviškam laikraščiu iškurti, ir kai kurį laiką jį darėmė lėšomis.

Pastaruojū laiku «P. A. L.» negalima skaityti biznierišku, nei privačiu nes galu gale kam svabu kas yra laikraščio savininku — bi tik yra laikraštis. Jeigu kam laikraštis teneskaito; — jei gu kas numano kad gali prie jo turinio patobulinimo, paivarinimo prisidėti, redakcija mielai noru kiekvieno lietuviu pastabas, straipsnius priims talpins ir už tai bus tik dėkinga kaip kad naujims bendradarbiams bus dėkingi skaitytojams ir visuomenei.

Brazilijos jau noje ir neorganizuotoje lietuvių kolonijoje, reikalinga butu pirmoje eilėje susirupintų ir organizacijos įkuriu, naudojantis

jau esamais laikraščiais.

Kokios nuomonės tuo klausimu laikosi «Garsas» nežinoma, bet «P. A. L.» jau nekartą skelbė, ir dabar dar kartą kviečia visus geros valios tautiečius jungtis gludžiau prievieningo plunksnos darbininkų burelio, kad tuo budu sėti gerą sėklą planingai sutartinai, negu kad skaldytis į smulkius veikėjų burelius, tuo pačiu plačiu visuomenės nepasitikėjimą.

Labiau susipratusių daugiau nugalintų musu iškrikusiai iševijoje pajėgų turime jug taip nedaug, todėl jū vieningumą idėjos darbe privalome saugoti, nors dalinai pamiršę savo grintai asmeniškų sumetimus. Jau laikas skirti, kas savo asmeniui, ka visuomenei.

Valiūkas

„P. A. L.“ Redaktorius.

Pastodezutė

Redakcijoj yra laiškai.

G. Kaupui, Karpavičienei, K. Diržytei, Reg. Aškiniui, Alauniui,

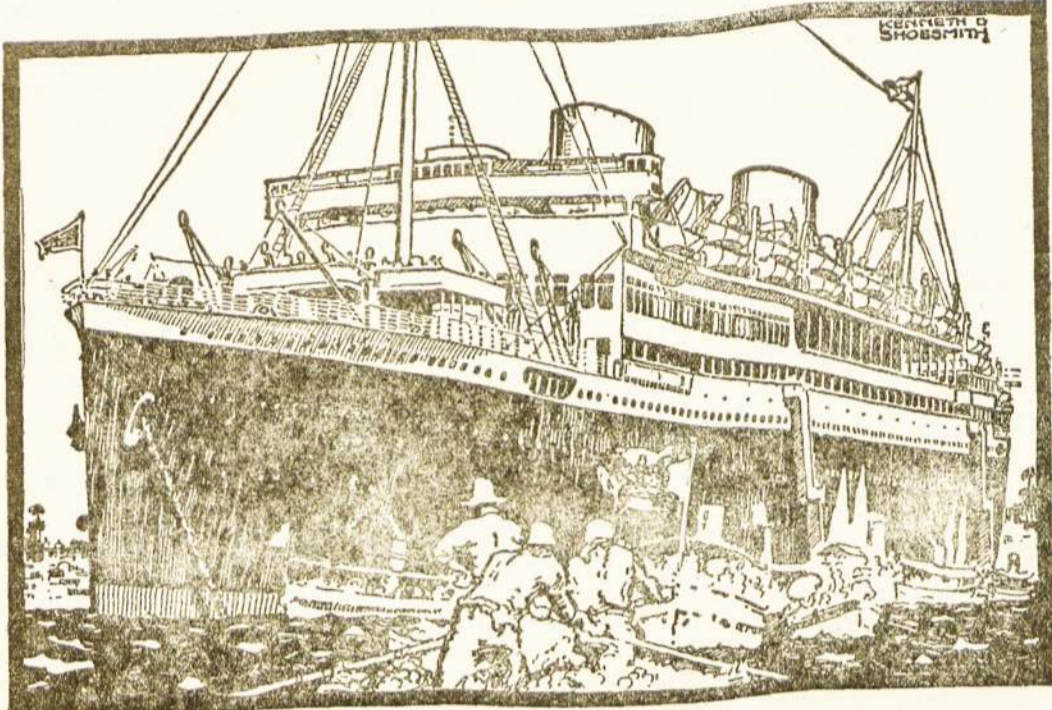
Dilys, Bartašui, Dambrauskui, J. Degutis, P. Alauniui, Karsokui, Mockeivičiui, Povilavičiui, Palieckui, Markevičiui, Pigeniui, Mildaziuiui, Petruškevičiui, Mockeivičiui, Rutkauskui, Ovisenkai Mekšėnui, Mieškalkaitei, Mikalauskui, Raudys, Mekšėnui, Nemekšis, Pleškaitis reg, Šaučiui, Tamašauskui, Zaremskas, Tylai, Volskui, Jaunuskui, Kondrotui, Kūmavičiui, Jankam, Jankam, Jasaitis, Jurevičiui, Ginčauskui, Jastremskis, Jakštytei, Tatarunui, Taujauskui, Švedui, Vaitkevičia, tei, Zibudai.

Juozas Vaikšnoras, P. Vilis, S. Šliandritė, M. Šemiotaitė, P. Sodauskui, J. Stupelis, V. Žalkauskas, S. Stripinis, R. Spokaitė B. Šamšoniui, M. Kazakevičiui, B. Suslavičiui, P. Zakarauskas, F. Sadauskas, J. Žakevičiui, Žimdulienė, J. Savickui,

Tautietei. Jau laikas užsiprenumeruoti 1929 metams populiaris- kiausį savaitraštį «PIETU AMERIKOS LIETUVIS»

Vienas iš daugelio São Paulo m. namų.

22.000 tonu talpos ASTURIAS — ALCANTARA 32.000 tonu talpos

ROYAL MAIL LINE Mala Real Ingleza

Patogiausias vaziavimas tarp

K A U N O

ir kitų Europos kraštu. Taip pat ir

B R A Z I L I J A

Laivakostes savo giminėms pirkite tik linija

Royal Mail

3-a klasė moderniausias
inrengimas.

Informacijas teikia:

PRAÇA PATRIARCHA, 4-B
SÃO PAULO

Reikalingi

darbininkai su

seimynomis i fazendas

Arrueira Bonita

LINHA MOGYONA :: EST. SÃO JOAQUIM

Smulkesnias žinias suteikia «Pietu Amerikos Lietuvis»

Redakcija

Fazendoje saligos ir atlyginimas geras.

FAZENDOS TAPIRATUBA

SAV. CELSO TORQUATO JUNQUEIRA
(apie Orlandiją)

1928 — 1929

ukio KONTRAKTAS

- 1) Mokesnis už 1000 kavos medelių prižiūrėjimą 500\$000
- 2) Kavos raškimo metu už surinktos kavos maišą 110 liter. 3\$000 Už surinktos kavos fazendos maišą 1\$500. Už surinktos kolonisto maišais 2\$500. Padieninis darbo mokesnis 7\$000
- 3) Sodinant javus, kukurus, ryžius ir kitokius augalus leidžiama kavyne ir daržovėse
- 4) Atsiskaitimai atliekami sulig kaderneta
- 5) Fazenda duoda veltui vežimus atsivežimui malku, susivežimui savo javų etc. Retais atsitikimais kolonistai moka 3\$
- 6) Fazendoje galima laikyti gyvulius, kuriems yra skirtos geros ganyklos.
- 7) Tvarkinga medicinos priežiūra. Nuo kolonisto tam tikslui kas mėnesį tik po 800 reisų.
- 8) Šviesa Elektros, kolonistas už lempuotę mėnesiui moka tik 2\$000.
- 9) Kolonistams duodama veltui 1 kilogramas kavos maišui
- 10) Atsiskaitymas 2 kartu į 2 mėnesius.

BRAGUS TAUTIEČIAI!

Kas ugdytų Jumyse Broliai-Užjuričiai meile ir prisirišima prie gimtosios šalies Lietuvos? Kas nuolat palaikytų patriotizmą ir kurstytų katalikiškojo idealizmo ugnį? Tai dar prieš Didįjį Karą plačiai žinomas ir visu mylimas, didelis, paveikluotas, graus savitraštis «ŠALTINIS». Jis nori tarnauti visai katalikiškajai visuomenei. «Šaltinis» nori tapti dvasiniu tiltu, kuris jungtu visus Lietuvos suntus su savo tautiečiais Amerikoje.

«Šaltinis» eina Marijampolėje (Lietuvoje) kas savaitę 20 didelių puslapių, ir kaštuoja metams Lietuvoje tik 8 litus, o Amerikoje 2 dolerius.

Jei dar nesi susipažinęs su «Šaltiniu», parašyk laiška šiuo adresu:

«Šaltinis» — Marijampolė — Lithuania

gausi vieną n-rį susipažinimui nemokamai, o susipažinęs daugiau su jūo nesiskirsi.

Su pagarba
«Šaltinio» Administracija

Jau išėjo iš spaudos Brazilijos Lietuvių Darbininkų [kalendorius

„SPINDULYS“

Sū Užsakimais kreiptis šiuo adresu: Pijus Degutis Rua Ribeiro da Lima Nr. 98. São Paulo.

M. Menčinskis pajieškau Kazio Krasnicko atvykusio i Brazilija 1927 metais iš Simno Valščiaus Alytaus apskrities. Prašau atsilipti P. A. L. Redakcijon.

NORDDEUTSCHER LLOYD BREMEN

NUOLATINIS KELEIVINIS SUSISIEKIMAS

Iš Europos su Brazilija ir La Plata dideliais, švariais ir greitais garlaiviais

Sierra Cordoba, Sierra Morena, Sierra Ventana

su visais patogumais I klase, luksus kabinos ir gražios, švarios III klases kameros. Taipgi geri keleiviniai garlaiviai:

Madrid — Wesser — Werra

aprūpinti gerai įrengta antra ir trečiosios klases kameros.
Atliekama kelionės užsakymai iš čia. Šalygos suzinoti atstovybeje

Zerrenner, Bülow & Cia. Ltda.

SÃO PAULO, Rua S. Bento 61, Caixa 93. Telef. 2-1040 ir 2-1042.
SANTOS, Rua do Comercio, 53 - 55 Caixa 1. Telef. 17.

Pinigų kursas S Paulo Birzo

Doleris	8\$33
Svaras sterlingų	40\$318
Vokiečių marke	1\$997
Austrų	1\$142
Olandijos guldenas	3\$365
Italų lira	\$400
Francūzų frankas	\$328
Portugalų pez.	\$361
Argentinios pez.	3\$576
Uragvajaus pez.	8\$589
Ispanijos pez.	1\$441

Parsiduoda

Arabų krautuvė „Tinturaria
Kovno“ Rua Brigadeiro Tobias
Nr. 108 nuo 7 val. ryto iki 6 val. v.

Lietuviai!

JEIGU NORITE PIRKTI ZEME TAI VISUOMET

Atminkite

kad didžiausia São Paulo Estadoje Lietuviais apgyventa vieta — yra tik kolonija
«NOVA LITHUANIA»

- 1) Ten jau nusipirke ir savo gyvenimą rimtai tvarko 70 lietuvių šeimynų
- 2) Ten veikia kolonistų kooperatyvas
- 3) Ten statomas vandens malūnas grūdų malimui, statoma kalvė ir stalių imonė.
- 4) Ten prituošiamuosius darbus dirba baznyčios statymo komitetas ir komitetas steigimo lietuviškos mokyklos.
- 5) Ten yra kolonijos pagrazinimo draugija.
- 6) Greta lietuvių kolonijos taip pat rimtai tvarko atskirose kolonijose; rnsai, vokiečiai, ungariai, austrai virš 200 šeimynų.
- 7) Ten visi ramiai žiuri į savo jau patenkinamą padėtį ir neabejoja, kad ateityje padėtis žymiai pagerės, nesgerai žino, supranta ir per mato, kad tokios didelės kolonijos artimiausioje ateityje bus sujungtos prie rimčiausios Sorocabano gelzgelio linijos, ir kad tuomet įsigytas turtas žymiai pabrangs, o įvairūs jų gaminiai įgys plačiausia rinką.

Kad tai ne tušti žodžiai, o gryną tikrąybę, kiekvienas lietuvis gali užėti ir persitikrinti į Dr. LABIENO da COSTA MACHADO Vyrčiausią biurą esanti rua Wachington Luiz 32-A

Visos informacijos, kaip ir prospektai apie lietuvių koloniją teikiama veltai. Taigi, kas indomaujasi žemės pirkimu gali nurodytoju antrašu užėti — tas atsilankymas bus tik pirkėjo naudon.

Empreza de Terras e Colonisação

Dr. Labieno da Costa Machado

RUA WASHINGTON LUIZ 32-a 1-andar.

Laiškus rašyti taip: São Paulo Brazil Caixa postal 296.

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS

Brazilijos lietuvių Kalendorius „ŠVYTURYS“

Kalendorius didelio formato ir jo kaina tik 2\$000
Kalendorius sukrautas «Pietų Amerikos Lietuvis» Redakcijoje. Su užsakymais prisiunčiant pinigų adresuoti
BRONIUI JODELIUI
Rua dos Andradas 44. II-and. São Paulo (Brasil)

Užsisakiusieji kalendorių iš anksto ir gyvenantieji
São Paulo mieste, jau gali atsiimti Redakcijoje.

GERI PLITNINKAI

Reikalingi Dr. Labieno da Costa
Machados kolonijose.

Kreiptis;

Rua Wachington Luiz 32-a, I-and

SÃO PAULO

VOKIŠKA VAISTINE

Pharmacia Allema
Patogiausioje vietoje kaip Brazo
taip ir Moocoje gyventojams
Rua da Mooca 371.
sa. MAX HORNNUNG.

GERKLES IR ZIOCIU

skausmus numalšinsi, jei 2—3
kart į diena plausi burną ir
gerkle Balsamo ST. HELENA
Plovimas atliekamas skiedinio
balsamo įpilant į litrą
virinto vandens.

DANTU SKAUDĖJIMA
kriusiai pasalina BALSAMAS
T. HELENA. Reikalinga tik
amirkinti vatos gabaliuka už-
ėti ant skaudancio danties ar
ptepti balsamu skaud. danties
smegenis.

NEPAMIRŠKITE!

PASINAUDOKITE!

NESIGAILĖSITE!

Jeigu rengiatės pirkti laivakortes pasiteiraukite
apie kainas visur visur ir NEPAMIRŠKITE pasitei-
rauti apie sąlygas būre

UNIVERSAL

RUA DOS ANDRADAS Nr. 44. 2^a and.

Jus isitikinsite, kad tik pas mus laivakortės parduo-
damos pigiausiomis kainomis ir geriausiems laivams.

Laiškus rašykite:

SÃO PAULO CAIXA POSTAL 3902:: UNIVERSAL

NAUDOKITES PROGAI!

Reikalinga keletas šeimynų į labai geras kavos
fazendas Kravinhos rajone.
Sekantiems metams kavos kolonistams faendos
teikia naujas geras sąlygas.

Nuvažiavimui į Kravinhos, su fazendomis ir
sąlygomis susipažinimui duodamas nemokamas gel-
žkelio bilietas į abu galus.

Naudokitės progą „P. A. L.“ Redakcija jums
suteiks teisingas apie fazendu tinkamumą žinias.

Kreipkitės į «P. A. L.» redakciją
RUA DOS ANDRADAS 44. 2 aukštas

arba laiškais

CAIXA POSTAL 3902
SÃO PAULO

Dantų Gydytojas

DOGOBERTO
NOGUEIRO DA
FONSECA

Plombuoja dantis į 24 v.
garentuoja 10 met.
Specialistas dantu trauki
priem nuo 8 v. r. — 8 v. v.

SÃO PAULO

Rua da Mooca. 439-A

Nuo slogos išsivaduosite jei var-
tos BALSAMO ST. HEFENA
Patepes 2-3 kartus nosį BAL-
SAMO ST. HELENA pajusi
tuojau palengvėjimą.

HAMBURG AMERIKALINIA

NUOLATINIS GREITAISIAIS GARLAIVIAIS SUSISIEKIMAS TARP EUROPOS IR PIETU AMERIKOS

Ant visų sios linijos garlaivių erdvus ir moderniškas irengimas!
Specialūs laivai tarpnumerinių klasių. Specialūs larvai III klases.

GENERAL BELGRANO
GENERAL MITRE
GENERAL OSORIO (statyboje)

BAYERN
BADEN
WURTEMBERG

Iš Brazilijos pasazai (laivokartės) į Europos visas šalis. Duodama pašaukimai (Samados) iš visų Europos šalių į Braziliją. Greičiausias pavezimas keleivių iš Lietuvos per nuosava agentūra, Hamburg—Amerika linija KAUNE, Laisves Aleja 46. Prieš užperkant laivokartės pasiteiraukite pss mus dėl salvgt;

Generaline agentūra Brazilijoje:

THEODO WILLE & Co.

SÃO PAULO   SANTOS   RIO de JANEIRO
Rua Libero Badaró 52.   Rua do Commercio 47.   Avenida Rio Branco 79

Pracuzijos — Italijos Bankas Pietu Amerikoje

Kapitalas 50.000.000 frn. :: :: Atsarginis 78.000.000 frn.

Banko Centras --- PARYŽIUS --- (rue Halevy 12.)

SKYRIAI IR AGENTUROS
BRAZILIJOS: — Araraquara — Bahia — Barretos — Bebeuoro — Batucatu Caxias —
Curityba — Espirito Santo do Pinhal — Jahú Msceca — Ourinhos
— Paranagua — Ponto Grossa Porto Alegre — Recife — Ribeirão
Prefo — Rio de Janeiro Rio grande — Rio Preto — Santos — S. Carlos
— S. José do Rio Pardo — S. Manoel — S. Paulo
PRANCIJOS: — Agen Reims — Saint — Quentin — Toulouse.
ARGENTINOS: — Buenos Ayres (centralinė ir du skyriai mieste) Rosario [de Santa Fe.
CILI: — Santiago ir Valperaizo
KOLUMBIJOS: — Bogota.
URAGAJUJ: — Montevideo

VISEKERIOPOS BANKINĖS OPERCIJOS

Koresponaentas Lietuvoje:

LIETUVOS UKIO BANKAS [KAUNE]

Skubus ir tikslus pinigų išmokėjimas visose Lietuvos vietose, kaip čekiais, telegrafo perlaidomis pašto. Informacijos teikiamos visuose skyriuose ir agenturose.

SÃO PAULO: Rua 15 de Novembro Nr. 27. Caixa Postal 501
RIO de JANEIRO: Rua da Alfandega Nr. 11 Caixa postal 1211
SANTOS: Rua 15 de Novembro Nr. 146. Caixa postal 253

Banco Allemão Transatlantico

SÃO PAULO
Rua Alvares Penteadó Nr. 40.

Centras: Voketijos užjūrio Bankas — Berlyne.
Skyriai Brazilijoje: Rio de Janeiro, Santos, ir Curityboje.

Atlieka perlaidas į visas pasaulio šalis aukščiausiu kursu ir geromis sąlygomis.

Indeliai ir depositai aukštai nuošimčiais.

Korespondentas Lietuvoje

LIETUVOS BANKAS, KAUNE

BANCO GERMANICO

São Paulo

Rua Alvares enteado 17.

kertė Rua da Quitanda

RIO DE JANEIRO   SANTOS

Rua da Alfandega Nr. 5.   Rua 15 de Novembro 164

Pašto. telgrafo perlaidos į Rusiją, Lietuva,
Estija, ir Latvija.

KORESPONDENTAS LIETUVOJE

Lietuvos Komercijos Bankas aune

VAISTINĖ PASSERINI

Provizoriaus
CARLOS PASSERINI

ir
MARIETTA SPERA PASSERINI

Leidžiame adatas.
Rua Dr. Silva Pinto, 49 - Telephone 5-3584.
SÃO PAULO

Fotografija Fortunato

Rua da Mooca, 468 (Mooca)
SÃO PAULO

Gamina didelias ir mažas fotografijas, taip pat daro ir spalvuotus portretus.
6 atvirutės — 7\$000. Darbas greitas ir švarus. Išitikinkite!

NEGIRDĖTAI LENGVOS SALYGOS.

Išigijimo nejudomo turto. Garantuota didelė ateitis. Neati deliokite, ir skubėdami savo ateiti užtikrinkite dar šiandien. Na mai su visais patogumais gražiausioje gamtos vietoje

FRIGUEZIA D'O

Visais atžvilgiais tinkamiausioje apsigyvenimo vietoje, dar yra pardavimui 2480 kv. meter. žemės. Namai iš 4 kambarių su visais irengimais taipgi mažesni namai, kaip užbaigti taip ir statomi su 600 kv. mtr žemės plotais.

Teiraukitės pas Dr. ANDREA DO — Rua Direita 6. 3 and sala 12 ir 12a Telef. 2-3116 nuo 10—11 ir nuo 5—6 val. kasdien
Taipgi Villoje Armanda Piguery Freguezia d'o

Jau išėjo iš spaudos:
TIKYBOS PRADŽIAMOKSLIS
ir
GIESMINĖLIS
72 pusl. kaina 500 reistų.
Reikalauti pas kun. Jer. Valaitį
Matriz S. Antonio do Pary,
S. Paulo
Asilyginti galima ir pašto
markėmis

Gydytojas
D-r. ALMEIDA SALLES
Vizitas 5\$000
Vizitavimas namuose 20\$000
RUA SILVA PINTO Nr. 43-A.
Priemimas: nuo 9,30 iki 11 ir
nuo 15 iki 16 val.
Nuolatinis gydymas ir zaizdu
tvarstymas sulig atskiro susita-

SKRYBELES.

Casa Russo

APAVAS

įvairi usiu fasonu ir
kainu vienintelė Bra-
ze atstovybė skrybe-
liu OKSFORD,

SIUVYKLA
Didžiausias pasirinkimas paltu
gaminamu nuosavioje dirbtuvėje
Paskutinės mados.

Batai ivaisiausi rušiu
fasonu ir kainu
elegantiškos
SCATAMACCHIA

JOÃO B. RUSSO

Turiu garbės paskelėti gerbiamiems klientams, draugams ir šiaip pirkėjams, kad gauta iš Anglijos didžiausia partija baltinių, įvairiausių medžiagu kaip viršutiniams taip apatiniams rubams naujienos grand chic. Rėtenybė! Niekur taip pigiai nepirsite viso to kas reikalinga ypač švenčių ir dovanu reikalams BATAI SCATAMACHINA, SKRYBELES SCIAVARINI, PĀLTAI BRUNETTI ir kitos moderniškiausios prekės įpatingai garžus ir pigus KAKLARAIŠCIAI.

Musu prekyboje specialiu skolbimu nereikia. Metams baigiantis su mumis konkuruoti nieks negali.

Avenida Rangel Pestana 425   ::   ::   Telef. 9-1302

ir

rua 15 de ovembro 11 sob. ::: telef. 2-0665.